

- Houding en beweging: Liturgie en Lichamelijkheid -

Deze Notitie ontstaan uit vragen uit de praktijk. Mis je iets, laat het weten!

Inhoud

1. Algemeen	1
2. De mens als eenheid	2
2a. Zo is de mens.....	2
2b. Zo werkt het	2
3. Liturgie	3
4. Ook de ruimte doet mee	4
5. Protestant	5
5a Reformatie.....	5
5b Gereformeerde traditie.....	5
5c Postmodern gereformeerd.....	6
6. De Bijbel	6
7. Concreet	6
<i>Staan:</i>	6
<i>Knielen:</i>	7
<i>Lopen:</i>	7
<i>Diversen:</i>	7
<i>En vooral:</i>	8
Literatuur	8

1. Algemeen

Het bijwonen van een kerkdienst is vooral een zittende bezigheid. Zitten is de lichaamshouding die tijdens de kerkdienst het meeste voorkomt. Daarnaast wordt er bij bepaalde liturgische momenten gestaan (votum en groet aan het begin van de dienst, slotzegen aan het eind, tijdens het zingen). De voorganger heeft bij het uitspreken van de groet na de zegen een handgebaar, net zoals er bij de slotzegen een zegenend gebaar is. Dan is er de handdruk aan het begin en eind van de dienst en in specifieke situaties de handoplegging (van dichtbij of op een afstand). Bij de doop is er sprake van ‘beweging’ en